

Roman

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/2 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 5. IV. 1930 Leto II. - Štev. 14

VSEBINA: Wildenbruch - B. R.: V OBJEMU TEME, roman. — HUDIČEVO IN ANGELOVO DARILO. — Hilgendorff: KONZULOVA SKRIVNOST, kriminalni roman. — Molnar: DOBRA KUPČIJA. — Max Brand: TIGER, roman. — Najstrašnejši trenutek mojega življenja. Marica: MATI; B. J. iz B.: OČE. — Baljé: ZASTONJKAR. — PISANE ZGODBICE. — SALE. — Drobiž: KOLEDAR NA URI. — KAJ OBETA KINO.

V objemu teme

roman
poč. v. Wildenbrucha priredil B. R.

Prejšnja vsebina

Na majhni postaji gorenjske železnice izstopita poletnega večera dva potnika. Eden je tamošnji zdravnik, ki se vrača z daljšega potovanja. Neznanka povabi zdravnik v svoj voz. Ko se peljeta v jasni noči čez krajino, se neznanec mahoma zdrzne. Nedaleč ceste je zagledal mogočno poslopje in v njem se je zasvetila luč, ki je začela nemirno begati sem in tja. Kaj je to? Višavska graščina, mu pove zdravnik. Njen lastnik, Egon Višavski, je čudak. Prav zdajle hodi spet z lučjo po gradu in išče, išče... Ljudje pravijo, da ni pri zdravi pameti. Več mu zdravnik ne ve povedati.

V ljubljanski družbi se je zadnje čase pojavila nova osebnost: graščak Egon Višavski. Ljudje se ga boje, ker so čuli, da nekaj pri njem ni v redu. Na plesu hodi, v družbo za ženitev godnih hčera — ali se misli poročiti? Matere je strah: kdo bi hotel takega zeta? Res je bogat, ali... In zakaj ga vedno spremlja stari mrki sluga?

Na nekem plesu se Egon Višavski seznani s siromašno Danico Gornikovo. Bila je edina med vsemi v dvorani, ki se ga ni bala, edina, ki mu je privoščila prijazen pogled. Egon je prisedel k njej; neodoljiva sila ga je vlekla k skromni, neznatni deklici. Po plesu ji je ponudil svoj avto, da se v njem odpelje domov.

Graščak se je zaljubil vanjo; že drugi dan jo je zaprosil za roko. Tako dober je in Danici se smili, ali ljudje...

„To je Danica Gornikova,“ je dejal veselo. Potlej pa ji je potegnil rokav tako visoko, da se je pokazala nežna, bela koža, ki je bila dolejš skrita.

„To je pa Danica Višavska. V nekaj dneh bo vsa ročica tako bela.“

Pritisnil je ustnice na razgaljeno roko in ji porinil zapestnico do komolca.

„Poglej, kako se ti podal!“

„Preveč me razvajaš,“ je šepnila vsa srečna. Potlej pa se ji je nenadoma raztožil obraz in tiho je rekla:

„Naj bo že kakorkoli, samo da boš srečen...“

Drugi dan je njeno srečo zadel nov udarec. Prišlo je drugo pismo.

Sprva ga sploh ni mislila prečitati. Že je odprla vratca peči, da bi ga sežgala. Toda razvednost je bila močnejša od razuma.

Tudi danes ji je neznani pisec grozil:

Ali še zmerom niste razdrli zaroke? Še zmerom ne? Čas je že! Skrajni čas!!!

To pot je bil podpisan: človek, ki vas svari.

Ko je doznala vsebino pisma, ji je bilo žal, da ga je odprla. Pri srcu ji je bilo kakor otroku, ki ga svare pred strupenimi jagodami, pa jih vendarle poskusi.

Naj stori s pismom karkoli, naj ga sežge ali raztrga, vsebine pozabiti ne bo mogla. Zraven vsega pa še ta čudna svarila, ti klicaji, te zveržene črke!

Naslednji dan je že od zgodnjega jutra čakala, kdaj pride spet novo pismo. In res — pismo ni izostalo. A zdaj se ni več pomišljala. Raztrgala je ovitek in čitala:

Zaslepljenka!! Gotovo vam je vseč, da vas nesrečni graščak obsipa z nakitom. Ali ste res gluhi za vsako pametno besedo? Saj morate vendar na tem spoznati, da ni pri zdravi pameti!! Vi ljubite norca! Norca!!!

Poznavalec src in obisti.

Ko je Danica prečitala te vrste, jo je obšla nepojmljiva groza. Iz njih je zvenela divja

Tiger na 8. strani

jeza. Komu je bil namenjen ta srd? Njemu ali njej? Ali obema? Tako se je zatopila v te misli, da jo je Egon presenetil, preden je utegnila pismo uničiti. Komaj ga je še vtaknila za nedrija in s težko muko je svojemu zaročencu utajila skrb in tesnobo, ki sta ji legla na srce.

Egon pa se je zadovoljno smehljal kakor otrok ki hoče nekoga presenetiti. Iz površnika je potegnil majhen omot.

„Bog ve, kaj je v njem?“ se je vprašala Danica. Ko je omot odprl, je s krikom odskočila. Graščak je držal v roki krasno biserno ogrlico.

Spomnila se je besed neznanega pisca in groza jo je obšla. Neznanec je imel prav! Tako razsipajo denar samo norci...

On pa se je še zmerom smehljal. Niti slutil ni, kaj se godi v Daničini duši. Mislil je, da je samo prijetno presenečena in da ne ve, kako naj se mu zahvali.

„Ali nisi prav nič vesela?“ jo je ogovoril, ko le ni hotela priti na dan z besedo.

Uprla je vanj svoje lepe oči in se zagledala v njegov obraz. Toliko miline in ljubezni je bilo v njem...

Taka dobrota naj bi bila blaznost? Ta človek, ki bi dal vse, da bi ji izvalil en sam nasmešek hvaležnosti, naj bi bil norec? Ne, ne! V obupu se ga je oklenila in naslonila glavo na njegove prsi.

Ni si vedel pomagati. Čutil je, da te solze niso solze sreče. Preveč jih je bilo... Hotel je vprašati, kaj ji teži dušo, toda prehitela ga je.

„Egon,“ mu je rekla in mu pogledala v oči, „tako dober si in plemenit, da ti tega nikdar ne bom mogla povrniti. Hvaležna sem ti, toda prosim te — naj bo dovolj... naj bo dovolj...“

Tedaj mu je izginil nasmešek z lic.

„Mislil sem,“ je rekel trpko, „da boš vesela nakita, a zdaj vidim, da se ga braniš... Ali ga res ne maraš?“

Njegov obraz je bil tako žalosten, da jo je zaskrbelo.

„Ne, ne,“ je dejala tiho, „saj ga vzamem, rada ga vzamem... Tako hvaležna sem ti, da ne najdem besede, ki bi ti to povedala... Samo prosim te... naj bo to poslednje darilo... vsaj za zdaj. Obljubi mi to!“

Molče ji je stisnil roko in se zastrmel skozi okno.

„Pomisli, da nisem tega vajena. Saj vendar veš, da sem sirota. Nikdar še nisem nosila nakita, zato sem bila tako presenečena. Navaditi se šele moram izobilja, ki mi ga ponujaš...“

„Kako si skromna, drago dete,“ ji je rekel nežno in jo objel. „Prav imaš, nisem prav ravnal. Saj mi odpustiš, kajne?...“

„Kako bi ti mogla zameriti,“ je dejala tiho in se stisnila k njemu.

Položil je nakit na mizo.

„Naj ostane tu,“ je odločil s prisiljenim nasmeškom. „In zaenkrat dovolj...“

Drugi dan je neznani pisec Danici prizanesel. Novega pisma, ki se ga je nadejala, ni bilo. Pač pa je bil Egon, ki je prišel malo pred kosilom, dokaj slabe volje.

Danica se ga je ustrašila. V njegovih očeh je bil tisti zagonetni lesk, ki se ga je tako bala.

Vprašala ga je, kaj ga teži, toda on je trdovratno molčal.

„Ali se name jeziš?“

Sedla mu je v naročje in se stisnila k njemu. On pa jo je pobožal po laseh.

„O, saj ni nič,“ je rekel tiho. „Ni vredno, da bi ti pravil. Z Ivanom sem se sporekel, to je vse...“

Vstal je in stopil po sobi. Danica mu je sledila z očmi.

„Tega pač ne bi bilo treba,“ mu je očitala. „Saj vendar veš, kako ti je zvest in vdan...“

„Je že res,“ jo je zavrnil. „Zvest je kar preveč in prav zato...“

Prenehal je sredi besed in jo pogledal.

„Vidiš,“ je rekel čez nekaj časa, „takile stari podedovani služabniki so dragocen zaklad. Tudi Ivan... Ko sem bil otrok, me je nosil na rokah. Zato ga tudi ne morem kar tako odgnati...“

Preletelo ga je in oči so mu novič zagozele. Bogve česa se je spomnil.

„Kako moreš kaj takega misliti!“ ga je pokarala Danica.

„Saj ga nisem mislil odpustiti,“ je dejal tiho. „Le nekaj sem ti hotel reči. Takile ljudje utegnejo postati prava nadloga. Biti hočejo učitelji in ne vem, kaj še vse... Pa pustiva to,“ je odmahnil z roko, „saj ni vredno besed“.

Danica je stopila k njemu in ga proseče pogledala.

„Meni na ljubo potrpi s starcem. Gotovo ti je dobro hotel...“

„Tako praviš ti...“ je dejal Egon zamišljeno. Mislil je še nekaj pristaviti, toda beseda mu je zastala v grlu. Ko je uprla vanj svoje oči, je bil miren kakor nekdanj.

„Tako dobra si, da sama ne veš kako...“ ji je rekel tiho in jo poljubil.

V

IVANOVA ZVESTOBA

Egon je Danici povedal resnico. Dopoldne se je hudo sporekel s starim Ivanom.

Zatopljen v svojo mlado srečo je skoraj pozabil na svojega služabnika. Niti opazil ni, da se je Ivan čisto izpremenil, odkar je vedel, da je mladi graščak zaročen.

Vsako dopoldne mu je sledil. Če je stopil mimogrede k zlatarju, ga je počakal onkraj ceste. Ko je Egon odpiral vrata Daničinega stanovanja, ni niti slutil, da Ivan že čaka spodaj v veži.

Povsod ga je zasledoval kakor zver svojo žrtev.

Graščak si je najel v mestu udobno stanovanje, kjer je imel tudi Ivan svojo sobo. Ko sta se vrnila domov, je starec sedel za mizo in premišljal dolge ure. Ni ne jedel ne pil ne kadil.

Kadar je Egon zvečer prišel domov, ga je vselej že čakal. Prisluskoval je pri vratih spalnice in se zdrznil pri najmanjšem šumu. To je bila vendar njegova dolžnost... Saj je vedel, da mora blazneža stražiti...

Ko pa se je danes dopoldne mladi graščak spet odpravljal z doma, se je Ivan odločil, da izpolni svojo dolžnost in resno izpregovori z gospodarjem.

To ni bilo baš lahka naloga, kajti Ivan je bil človek, ki mu je hlapčevstvo tičalo v mesu in krvi. „Toda dolžnost je dolžnost,“ si je dejal.

Ko ga je Egon poklical, je hitro pograbil plašč in mu ga prinesel.

„Ali vas smem nekaj vprašati, gospod? Ali pojedete danes spet h gospodični?“

Egon se je začuden nasmehnil.

„Če te zanima... Seveda pojdem!“

Starec je pobesil glavo in pogledal v tla.

„Nu, kaj je vendar? Zakaj se obiraš? Oblecite mi plašč!“

Ivan pa se ni zmenil za graščakove besede.

„Oprostite, gospod,“ je nadaljeval, „ali se ne bi rajši premislili...?“

„Kako?“

„... da ne bi več hodili h gospodični... da se ne bi z njo poročili...“

Egon se je obrnil.

„Kaj se vtikaš v moje stvari!“ mu je zabrusil v obraz, ko se je opomogel od prvega razburjenja. „Ta bi bila lepa, da bi mi ukazoval...!“

„Ali ne veste,“ je očitalje zagodrnjal starec „da mi pokojni gospod graščak...“

„Vse vem... vse vem...“ ga je prehitel Egon in udaril s peto ob tla, „toda to ne spada sem...“

„... ker vem, kaj je za vas dobro in kaj slabo... ker vem, kako je...“

Egon se je zdrznil:

„Kam meriš?“

Tedaj je starec dvignil glavo in izpod čela pogledal svojega gospodarja. Ta pogled — Egon se ga je ustrašil.

„Ker vem, kako je z vami!“

Graščak je prebledel in oči so mu zagoarele, roke so mu vzdrhtele in se stisnile v pesti. Niti besedice ni mogel spraviti iz sebe. Tako sta si stala molče nasproti. Nobena črta na Ivanovem obrazu se ni zganila. Vedel je, da je mož pred njim blazen, da utegne pobesneti in — on je vendar njegov paznik!

Šele po dolgem času se je Egon spel osvestil.

„Ivan,“ mu je rekel ostro, „vem, da nisi imel zlih namenov, zato ti odpustim, kar si pravkar rekel. Toda pazi, ako čujem še enkrat take besede...!“

Njegov glas je bil tako grozeč, da se ga je sam ustrašil. Tresel se je po vsem životu in srce se mu je stiskalo. Nenadoma pa je pobesil roko in zdrknil v naslonjač. Skril je obraz v dlani in zastrmel predse.

Starec je obstal kakor okamenel. Ko je pogledal gospodarja, je bilo v njegovih očeh prikrito veselje. Ali ni imel prav?

Nekaj časa sta oba molčala. Kako mučna je bila ta tišina! Potem pa se je Ivan spel oglasil:

„Ne smete se poročiti!“

Grašček je molčal. Niti toliko moči ni več imel, da bi zbral svoje misli...

„In če pride gospodična, ki se hoče poročiti z vami, ker sama nič nima...“

Tedaj pa je Egon planil pokonci.

„Izgini mi izpred oči! To je laž!“

Starec se ni ganil. Mirno, skoro uporno je gledal svojemu gospodarju v obraz in mu dejal porogljivo:

„Neki zdravnik, ki je že umrl, mi je zatrdil, da boste nekoga umorili, če se oženite.“

A komaj je to izgovoril, je spustil graščakov plašč na stol in planil k vratom. Egon je bil pograbil težki naslanjač in ga dvignil visoko nad glavo. V naslednjem trenutku je naslanjač zagrmel na tla in se raztreščil na kose. Če se stari sluga ne bi bil umaknil, bi bilo po njem.

Pol ure nato je Ivan še zmerom prisluškoval v svoji sobi. Tedaj je začul, da je Egon odšel. Skočil je k oknu in pogledal za njim. Res — mladi mož je krenil po svoji stari poti proti Daničinemu stanovanju.

Starec je sedel za mizo in začel pisati z velikimi, okornimi črkami.

Zvečer je Danica prejela tole pismo:

„Poslednjič vas opozarjam! V svojo propast drvite. Kakšen bo konec? Danes ni mnogo manjkalo, da ni ubil svojega zvestega sluge Ivana!“

Kdor ima oči, naj gleda!

Na videz potolažen se je Egon vračal domov, toda v njegovem srcu je divjal vihar, ki se ni hotel pomiriti.

„Vem, kako je z vami...“ te besede mu je bil vrgel Ivan v obraz. V prvem trenutku je komaj pomislil, kaj pomenijo, zdaj pa se je zavedel, kam je meril stari sluga.

In vzrokov je imel dovolj. Ali se ni v tistem trenutku nekaj zbudilo v njem, kar je njega samega navdajalo z grozo? Še zmeraj je čul strašni glas v sobi — in ta glas je bil njegov. Še zmeraj je občutil krč, ki ga je takrat prijel. Zdelo se mu je, da je bil kakor razjarjena zver, ki hoče pobiti vse, kar ji stopi na pot. Povrh vsega pa še tista strašna moč, ki jo je začutil v rokah. Če je pomislil na težki naslanjač, ki ga je s tako lahkoto zavihtel v zrak...

Spomnil se je, kaj je nedavno čital... da norci, kadar jih napade, lomijo železne drogeve. Katera skrita sila je dala njegovim mišicam toliko moči? se je vprašal in groza ga je obšla.

Kako malo je manjkalo, da ni Ivana pobil! Res ga je starec razkačil, toda vedel je, da mu je zvest in vdan do smrti.

In kaj je dejal sluga o Danici...

Tedaj je vztrepetal. To je bila laž, grda laž. To so bile besede, ki se morejo zbuditi samo v hlapčevski duši. Saj je Ivan vendar moral vedeti, da jo je on poiskal. O če bi bila v tem trenutku pri njem, da bi jo mogel pritisniti na srce! Nikdar še ni tako zelo čutil, da ga more iz tega pekla samo ona rešiti.

S kakšnim strahom ga je navdajala misel, da bi jo mogel izgubiti. Kako je hrepenel po trenutku, ko bo z njo združen za vselej!

Sklenil je, da se še pred poroko pelje z Danico na Višavo. Pokazati ji je hotel kraj, kjer bo gospodovala.

VI

NA VIŠAVI

To leto je nastopila pomlad dokaj pozno. Ponekod je ležal še sneg, vendar pa Egon ni hotel več odlašati. Zato sta se domenila, da drugi dan obiščeta višavsko graščino.

Po tistem dogodku, ki smo ga pravkar opisali, Egon s svojim služabnikom ni izpregovoril besede. Izogibala sta se drug drugega kakor sovražnika, ki sta še preslabotna, da bi se sprijela.

Ko je takrat odhajal k Danici, se je resno baval z mislijo, da bi starca odpustil. Ona pa ga je prosila, naj ga obdrži, in ubogal jo je...

Danes mu je ukazal, naj se odpelje na Višavo in pripravi graščino za sprejem bodoče gospodarice. Naročil mu je tudi, naj prezračijo sobe in posuje s peskom razmočene poti.

Starec ga je pokorno poslušal in... molčal. V tem trenutku je bil samo poslušen hlapec, nič več.

Siv, moker dan je bil, ko je graščakov avto obstal pred hišo, kjer je Danica stanovala. Ko je pozvonil, je bila že pripravljena.

Smehljaje se je odprl zavoj, ki ga je imel s seboj. Iz njega je vzel par novih snežnih čevljev in jih dal svoji zaročenki.

„To ni nakit,“ ji je dejal veselo, „in lahko vzameš. V parku bo mokro.“

„Danes se pelje Danica Gornikova,“ je pristavil. „Prihodnjič pa višavska graščakinja...“

Kmalu nato je avto drvel po beli cesti. Vasice in njive so izginjale za njima in v daljavi sta že videla obrise višavske graščine.

„Ali je to tvoj dom?“ ga je vprašala Danica in se ga oklenila.

„Da, dušica...“

Tedaj se je nagnila k njemu:

„Veš kaj? Pojdiva peš skozi park.“

Med tem je avto že zavil v park. Egon je ukazal šoferju, naj ustavi. Potlej sta stopila iz voza in izginila v širokem drevoredu. Danica je kar strmela.

„Prav nič se ne čudim, da pravijo temu parku višavski raj. O, kako je lep!“

Uprla je vanj svoje oči, toda umaknil se je njenim pogledom. Bil je izmed tistih ljudi, ki ne prenesejo hvale, ki ne marajo, da se kdo z njimi ukvarja. Morda je tudi mislil na tisto dopoldne, ko bi bil skoraj ubil starega Ivana...

In vendar ji je bil hvaležen. Še tesneje jo je priklenil k sebi in zavil po bližnici proti graščini.

„Kako lepo mora biti šele pomladi, ko vse ozeleni,“ je vzkliknila veselo. „Kako skrbiš za svoj grad...“

„O, saj ni vredno besed,“ ji je rekel tiho in ji pobožal roko. „Ne govori tako o meni! Ali čuješ? Nikar mi ne reci, da sem dober in skrben. Samo nase misli in bodi srečna. Bodi kakor solnce, jaz pa zemlja. Kadar solnce sije, je zemlja vesela in zadovoljna. Nič drugega nočem in tudi ne potrebujem... Povej, ali mi hočeš biti solnce...?“

Obljubila mu je... saj ji drugega ni ostalo. In vendar se ji je krčilo srce. Bala se je, da ji ne bo lahko igrati vloge solnca.

Čez nekaj časa se je park zredčil in steza je zavila skozi travo med gredice.

„Koliko dela bom tu imela!“ je vzkliknila vsa vesela. Potem pa je presenečena obstala. Opazila je, da sta bila tik ob graščini.

Na velikih granitnih skalah sta se vzpenjali dve nadstropji in vsako je imelo po dvanaest oken. Ko je pogledala navzgor, se ji je zazdelo, da sega visoko do neba. Zidovje je bilo sivo, skoraj črno — kakor visoka skala. Tesno ji je postalo pri srcu.

Hudičevo in angelovo darilo

Hudič in angel sta stala pred zibko otroka. In hudič je rekel:

„Prinesel sem ti dar... ker te mrzim. Mrzim te, ker si človek. Želim ti, da boš s solzami močil svoje nočno ležišče, da boš preklinjal dan, ko si se rodil, da boš trpel kakor pogubljene duše na dnu pekla.“

In je skril svoj dar otroku v srce.

Tedaj pa je pred otroka stopil angel:

„Tudi jaz sem ti prinesel dar... ker te ljubim, kakor morem ljubiti samo ljudi. Želim ti, da bi na kolenih hvalil Boga za ta življenjski dar, da ti bo svet lep in blesteč in da boš tako srečen, kakor smo srečni mi angeli gori v nebesih.“

In tudi on je skril svoj dar otroku v srce.

Minila so leta in iz otroka je vzrasel mož. In prišli so dnevi, ko je preklinjal Boga in samega sebe, ko je bil svet okoli njega črn, ko je jokal in se žalostil in si sam zadajal tugo in bolešč.

Prišli pa so tudi drugi dnevi, dnevi, ko bi bil najrajši objel ves svet, ko mu je nekdo prišel nasproti z iztegnjenimi rokami in bi bil dal vse, kar je imel, dnevi, ko se je šalil, smejal in bil srečen.

Spet so minila leta in nekega dne je priplaval k njemu smrtni angel in dihlil vanj.

In ko je stal pred najvišjim sodnikom, je le-ta izpregovoril in rekel:

„Tvoje življenje in tvoja dela dobro poznam. Toda pri tvojem rojstvu sta ti angel in hudič skrila vsak svoj dar v srce. Pokaži mi tedaj svoje srce, da te lahko po pravici presodim.“

In človek je razgrnil svoje srce, in glej, v njem ni bilo nič drugega kakor samo ljubezen...

„Ne smeš se ustrašiti,“ jo je skušal Egon pomiriti. „Pojdiva rajši noter...“

V polumraku je zapazila na stenah v veži vse polno lovskih lovorik in orožja. Hotela se je ustaviti in si jih ogledati, toda on je hitel kar naprej po stopnicah v prvo nadstropje. Bala se je ostati sama v tej samotni, mračni veži, zato je šla za njim. Stopnice so zaškrpale pod njenimi koraki.

KONZULOVA SKRIVNOST

Kriminalni roman

Napisal H. Hilgendorff

K o n e c

Vedel sem: človek kakršen je konzul, ki je vajen ostrega opazovanja, me mora odkriti.

Srce mi je zastalo in pest se mi je sklenila okoli ročaja revolverja.

A čudno: konzul je nenavadno naglo odšel iz kabine, ne da bi me bil opazil.

To me je osupilo!

Splazil sem se k vratom in jih nekoliko odrinil: ravno sem še opazil konzula, ki je izginil v sosednjo kabino. Zdaj mi je bilo vse jasno: hotel je vedeti, kdo sem. Vohun?! Detektiv?! Ali samo navaden vlomilec?!

Mojega obraza vendar ni videl!

Bil sem uverjen, da me je zdaj opazoval iz kake skrite kukalnice sosednje kabine.

Kaj zdaj?

Igral sem vlogo dalje, vlogo, v kateri me je poznal, vlogo vlomilca. Ukral sem mu ukradene stvari iznova!

To, kar je bil v teku dopoldneva sam nakral, sem mu vzel in izginil z dragulji.

Vedel sem eno: kot vlomilec sem imel pri tem človeku nekaj upanja, da ostanem pri življenju. Kot detektiv tega upanja nisem imel.

Tako sem odnesel ukradene stvari v svojo kabino, dobro vedoč, da mi jih bo iznova ukral.

Takrat nekako je moral tudi odkriti majorjev dnevnik. Nihče ga ni torej imel na sumu! Nihče ga ni pogodil. To mu je dalo novega poguma in mu vrnilo občutek varnosti. In jel si je preganjati čas s čedalje hujšimi zločini.

V točilnici je okral strežaja, potem ko je bil malo prej pod krinko kapetana izropal kneginjo Alvenslandovo. Ko je detektiv Young napravil preiskavo, je postavil svoje čevlje zraven sebe in si celo nogavice sezul. Bogme, siromak Young se ni mogel pritožiti, da mu ne bi bil hotel v vsakem pogledu ustreči. Še mnogo bolj bi se bil Young razveselil, če bi bil

pogledal pod patrove čevlje, zakaj med dvojnim podplatoma so bili skriti ukradeni dolarski bankovci. O tem sem se pozneje pričal.

Vsekako je bila Youngova preiskava brezuspešna...

In potlej je pater izigral svoj adut in mi z neverjetno ročnostjo vtihotapil ukradene bankovce v rokav. Tableau!

Vedel sem tisti mah, od kod ta podtaknitev, in sem takoj odgovoril nanjo. Tudi jaz sem v prstih dokaj spreten in tako mi je uspelo vtakniti zaponko mistra Fergusa v patrovo črno ovratnico.

Toda patra ni moči ugnati v kozji rog. Na pravil je iz tragedije komedijo in je priglumačil detektivu Youngu v žep ukradeno uro.

Bil je rešen! Vse skupaj je bilo le še nezaslišana mistifikacija skrivnostnega tatu. Na koga pade zdaj sum? Na patra gotovo ne! Kakopak na ubogega Axla Svendrupa, ki ga ne ščiti svečeniška halja; tudi nisem bil ladijski detektiv kakor Young. Tako sem vedel, da moram biti na oprezu.

Dogodki po vlogu v zakladnico so vam še v spominu in jih lahko preidem.

In potlej se je nekaj zgodilo, česar nisem pričakoval: aretirali so me. Tako se mi je maščevalo, da nisem bil čisto odkrit z gospodično Traerjevo. Ker sem namreč kot Axel Svendrup ponoči pomagal stražiti v zakladnici, je bila majorjeva kabina seveda prazna. Gospodična Traerjeva je hotela govoriti z menoj, a o meni — majorju — ni bilo sledu.

Drugo jutro pa je gospodična Traerjeva čisto nepričakovano zagledala Axla Svendrupa, ki ni bil nihče drugi kakor vlomilec tiste usodne noči. Takrat sem imel plavo lasuljo in prav isto masko sem imel seveda tudi kot Axel Svendrup, zakaj moj namen je vendar bil, da me konzul spozna kot vlomilca.

Toda gospodična Traerjeva je videla v meni samo zaveznika svojega očeta. Energija gospodične Traerjeve mi ni dala, da bi ji z nekaj besedami stvar pojasnil, zakaj zagrozila mi je, da me na mestu ustrelji, če zinem še besedico.

Kot zaveznika svojega očeta me ni hotela ne mogla dati aretirati, ker ji po vsej verjetnosti nihče ne bi na besedo verjel, če bi mu pojasnila dejanski potek dogodkov. Zato je po-

segla po najpreprostejšem sredstvu. Naredila se je, kakor da verjame poročilu, ki je bilo objavljeno v listih, in je dala Axla Svendrupa aretirati kot morilca svojega očeta.

Tako so me aretirali. In seveda je hkrati z menoj izginila še neka druga oseba, namreč major indijske vojske. Majorjev nestanek pa je, kakor gotovo še pomnite, povzročil precejšnjo pozornost.

Pobegnil sem in se spet pojavil kot major. Oboje je bilo nekoliko združeno z nasilnostjo, a drugače ni šlo.

„A kako je mogel pater odnosno konzul izginiti tako brez sledu?“

„Gotovo je porabil enak trik kakor jaz. Vkrca se je na ladjo pod več imeni in si vzel več kabin. Seveda je moral na ladji imeti pomagачe.“

Nisem še dogovoril, ko je naše malo omizje vznemirila nova strašna vest, vest, ki je nam vsem sapo vzela. Gospodična Traerjeva me je zgrabila za roko.

Na pragu kajute se je pojavil, opiraje se na prvega oficirja, še zmerom bolni Young. Hotel je izpregovoriti, toda glas mu je odrekel in tedaj je oficir javil, da je potnik, ki smo ga spoznali za konzula Traerja, pobegnil.

Stekli smo na palubo. Kapetan je takoj zbobnal svoje ljudi in velel preiskati ladjo. Moral sem se nasmehniti. Tega kapetana nič ne izmodri!

Trenutek nato je pritekel pomorščak. Njegov obraz je bil blede ko prt.

„Rešilni čoln številka sedem je izginil!“

„Kdo je imel stražo?“ ga je nahrulil kapetan.

„Jaz!“ je odgovoril možak in se zamajal.

Kapetan ga je zgrabil za goltanec in ga stresel.

„Človek, od kod vam žganje? Iz ust vam smrdi kakor iz soda!“ Sunil je moža, da se je opotekel in se komaj vjel za ograjo.

„Zaromete na morje!“ je zarjovel kapetan in ponovil ukaz gori v jambor.

„Zarometi nad morjem,“ je prišel glas od zgoraj in tisti trenutek so prerezali temo nad morjem beli prameni. Prameni so švigali in švigali. S severa na jug, z vzhoda na zapad, vrtili se v krogu.

Povsod samo voda, valovi, pene. Čolna nikjer...

Eugen Molnar:

Dobra kupčija

Bilo je med svetovno vojno. Nemške čete so nekje v Voliniji zalotile siromašnega krošnjarja in ga kratkoma obsodile na pet in dvajset po zadnji plati. Nesrečnež je bil ves obupan. Vedel je, da mora naglo kaj ukreniti, če hoče ubežati kazni. Stopil je zatorej k izvršilcu kazni, črnogledemu nemškemu naredniku, in se je naglo z njim pogodil.

„Gospod narednik,“ mu je rekel, „storite tako, kakor bi me topli, vendar ne smete udariti. Evo vam dve sto mark.“

„Velja,“ je odgovoril narednik, ki je imel prav za prav dobro srce, samo pot do njega je bilo treba najti.

In uradno dejanje se je začelo. Narednik je zelo visoko zavihtil palico, ko se je pa približala obsojenčevemu telesu, je sila udarca postala slabša. Štiriindvajsetkrat je narednik tako pobožal krošnjarja, petindvajsetič pa je vzdignil palico in zamahnil z vso silo. Kakor blisk. Krošnjar je zarjovel na ves glas, hlače so mu počile in koža pod njimi in na njej se je pokazala krvava maroga. Opotekaje se je vstal in ko se je nekoliko osvestil, je stopil k naredniku:

„Zakaj ste to storili? Štiriindvajsetkrat ste storili čisto v redu, na koncu pa ste mi dali tako strašen udarec. Kaj vam je šinilo v glavo?“

Narednik je prijazno odgovoril:

„Hotel sem vam samo pokazati, kako dobro kupčijo ste napravili.“

Tisto noč je vstal vihar. Tulil je in žvižgal okoli ladje in grozil s tisočeriimi pestmi, ki so bobne padale na palubo... Butal je gore valov ob ladjo, da je ječala in škripala. Voda je prodirala skozi line v kabine in vprizarjala na stopnicah vodopade.

Proti jutru je vihar ohripel in bobnenje se je poglobilo. Valovi so mahoma upadli, kakor da bi jih bilo blazno besnenje utrudilo.

Tam na obzorju se je pokazala trepečoča bela obla — solnce. Ljudje so se pomirili, obrazi so se jim zvedrili.

Okoli poldneva smo zagledali prevrnjen čoln, ki so ga valovi butali ob stene naše ladje.

Naravnal sem daljnogled in prečital napis:

„Imperia, rešilni čoln št. 7.“

TIGER

N A P I S A L M A X B R A N D

Prvo poglavje

TIGROVA MATI

Jack Lodge je nosil svojih sto osem in osemdeset centimetrov z dolgimi, lagotnimi koraki, ki so pričali o moči, krepkem zdravju in gibčnih mišicah. Imel je prirodni nastop moža, ki pogleda vsakemu človeku svobodno v oči. Ljudje mu tudi niso zamerjali, da je nosil glavo tako pokonci, zakaj neke bolestne črte na njegovem obrazu so svedočile o prebitih nevarnostih in pustolovščinah.

Danes popoldne mu je bilo kakor možu, ki ve, da ga čakajo neprijetnosti. Iz cigarete, ki se je pozabljen kadila na pepelniku, se je dvigal čedalje drobnejši stebriček višnjevega dima; pipa, ki si jo je bil pravkar nabasal, mu je mrzla visela med zobmi.

V sobo je stopil sluga in mu sporočil, da želi njegova mati z njim govoriti.

Da je Jack Lodge vzrasel v siromašnih prilikah, bi bil nemara postal inženjer ali odvetnik. Vsekako bi si bil izbral težak in naporen poklic; prevečala ga je želja, priti ven iz vsakdanjega življenja v tuje dežele, kjer je človek navezan sam nase in si sam piše postave. Bil je tiste vrste človek, ki iz instinkta rajši puši pipo kakor smotke ali cigarete. Zato ni čuda, da si ni izbral ne bankirskega poklica ne diplomatske karijere, čeprav so mu očetovi milijoni to dopuščali, in prav tako je umevno, da ni imel zmisla za velikomestne zabave in tako zvano družbo. Najsrečnejši je bil, kadar je mogel s puško v roki tvegati življenje v Južni Ameriki ali Afriki.

Ti Jackovi nazori so njegovo mater silno boleli. Bila je iz odlične rodbine in njeni predniki so v družbi izgrali vodilno vlogo. Zato se ji je zdelo samo po sebi umevno, da se mora njen sin ogledati za primerno nevesto in se oprijeti rednega življenja. Toda minevala so leta, a Jack je bil še zmerom samec. Letos pa, ko se je vrnil z dolgega potovanja po Braziliji, je ni več strpelo in ga je poklicala k sebi. Da ni več zelen mladič, mu je rekla, narobe: nihče mu ne bi verjel, da jih

je šele trideset. Bliža se čas, ko ga deklice ne bodo več pogledale, in potem...

Da jo potolaži, ji je obljubil, da bo trideset dni hodil v družbo in se ogledal za družico. In res je držal obljubo; teden dni so ga dan za dnevom videvali na plesih in zabavah. Moški, ki so se z njim seznanili, so ga cenili; damam se je njegova molčečnost videla mikavna in mati je bila vsa srečna.

A že po preteku tedna dni se je jelo nebo njene sreče oblačiti; po desetih dneh pa jo je prevzel resen nemir. Jack se je bil seznanil z najlepšimi deklicami, z najmikavnejšimi, iz najboljših rodbin, in z vsemi je občeval s tisto pokojno dobrodušnostjo, kakor bi bil imel može pred seboj. Gospa Lodgeva se je zaman trudila, da odkrije v njegovih očeh odsev zadrege in iznenadno vzplamtenje. Bila je izmed onih zmerom mladostnih starejših dam z bohotnimi srebrnimi lasmi, njene oči pa so bile prav tako kristalno bistre kakor pred dvajsetimi leti in nosila se je pokonci in ponosno kakor njen sin. Ko je le-ta zdaj vstopil, sta se mati in sin molče spogledala.

„Ne srdi, se, mati,“ je prvi izpregovoril Jack. „Kaj morem za to, če me družba prav nič ne mika!“

„To so ljudje že davno opazili, dragi sin,“ je resno odgovorila.

„Potem bi pa pustila vso to šaro, ne?“

„In tvoja obljuba?“

Nerad je čul take besede. Pogledal jo je, kakor da išče, kam bi se ji mogel izmuzniti. Ker ni bilo izhoda, je pobesil ramena in velike roke so mu omahnile. Tisti trenutek se je videl ves neokreten in nesrečen. Njegova mati je z večjim očesom opazila njegovo slabost in jo takoj izrabila.

„Zakaj se ne maraš oženiti? Ali ti res nobena ne ugaja?“

„Bodiva odkrita drug z drugim, mati. Tvoja želja je, da se oženim, in veruj mi, da bi ti rad ustregel. A vsega tega onegavljenja ne prenesem več. Ne prenesem teh deklet, prenaučene so mi in prejeguljaste. Zakaj se ne kažejo takšne kakršne so? Pod površjem so vendar samo živali in nič drugega.“

„A kakšno si predstavljaš svojo bodočo ženo?“

„To je težko povedati.“

„V prvi vrsti mora vendar biti lepa.“

„Kaj še! Kolikokrat sem žeiskusil, da polnokrvni konji pri hudem delu odpovedo, a na grdih kljusetih sem pogosto jezdil po ves dan. Glavno je srce.“

„O, ti dobri, neumni dečko! In kako hočeš preizkusiti svojo bodočo ženo?“

„Po očeh jo bom spoznal.“

Na vso srečo je takrat potrkalo in služkinja je najavila nekega gospoda Cecila Darlinga, ki je prišel obiskat Jacka Lodgea. Sin je naglo vstal.

„A ne misli,“ je pripomnila mati, „da bi bila že gotova s to zadevo. Pomni, da imam tvojo besedo.“

„Vem,“ je čemerno odgovoril in se priklonil.

Smehljaje ga je opazovala, dokler se niso za njim zaprla vrata, potlej pa je, kakor bi bil odrezal, nestalo nasmeška na njenem obrazu. Stisnila je pesti in s tako silo udarila po mizi, da jo je zaskelilo. Čula je, kako je Jack stekel po stopnicah nizdol, da pozdravi nenadejanega gosta; tisti trenutek ji je bilo, kakor da je izgubila sinu.

Drugo poglavje

TIGROV OČE

Pri Lodgevih je bil nepisan zakon, da ni smel biti William Lodge nikoli pri rodbinskih posvetovanjih, naj so bile družinske krize še tako hude. Visokorasel, sivolas, s hladnim pogledom je hodil po hiši, nasproti ženi je bil zmerom vljuden, toda sredi najživahnejšega pomenka je bil zmožen zapreti se vase in pokazati svetu neprodirljiv obraz.

Nocojšnji večer pa se mu je žena odkrito in brez pridržka izpovedala. Očrtala mu je strašno sliko bodočnosti njunega edinca, če se njegova nesrečna nagnjenja pretvorijo v neizpremenljivo navado. Toda njen mož na vse to ni odvrnil besedice.

Gospa Lodgeva je bila na kraju histeričnega napada.

„Saj ima že več ko trideset let!“ je vzkliknila skoro jokaje, „in kaj je doslej pokazal v življenju?“

„Kaj pokaže večina mož njegovega stanu in sloja s tridesetimi in celo štiridesetimi leti? Malo premisli!“ ji je malomarno odgovoril.

„Ali se nič ne bojiš, da utegne ostati poslednji svojega rodu?“

Brezizrazno se je zagledal vanjo in ona je vedela, da premišljuje.

„V majhnih stvareh se vselej rad uklonim tvojemu nasvetu,“ ji je odgovoril. „Rad svetujem Jacku in če treba, tudi kaj pametnega zahtevam od njega; toda o takih zadevah ne morem z njim govoriti. Ne maram ga siliti v zakon, če se sam še ni odločil.“

„Za Boga, česa še čakaš? Nemara romantične ljubavne zgodbe?“

„Mogoče.“

„Saj smo vendar v dvajsetem stoletju!“ je vzkliknila gospa Lodgeva. „Žalostna resnica je, William, da so ti kupčijske zadeve več od Jackove sreče; nanj sploh ne misliš.“

„Niti za trenutek ga nisem spustil iz oči,“ je zamišljeno odvrnil njen mož.

Te njegove besede so jo tako razsrdile, da se je zasmejala.

„Beži no, saj ti je sin docela tuj!“

„Dobro ga poznam,“ je oporekel William Lodge, „od podplatov pa do koncev prstov.“

„Ali pa tudi veš, da je to kriza njegovega življenja?“ ga je vprašala malce negotovo. Njegova neomajnost jo je nekoliko zmedla.

„Vem.“

„In vendar ne nameravaš ničesar ukreniti?“

„Pritisniva najinega ljubega sinu ob zid — ali veš, kaj bo storil?“

„Nekoliko bo godrnjal, čez tri leta pa bo spoznal, da se ljubezenske poroke lepše čitajo kakor doživljajo.“

„Ne, on ni človek, ki bi godrnjal in rentočil, draga moja. Napravil bi hrušč in trušč, da bi se pekel stresel.“

„E, vidi se ti, da si kakor vsi moški,“ je odgovorila žena. „Ker Jack rad na lov hodi, meni, da je nasilne narave; a vendar je njegova dobrodušnost že kar prislovična.“

„To ti praviš, ki poznaš Jacka samo na zunaj. Oprasni mu kožo, pa boš videla, da je tiger. Uženi ga z besedami, obežaj z nasveti ali premagaj z zasmehom — smejal se bo in ti ne bo zameril. Toda le poskusi mu zares opraskati kožo, pa boš zagledala tигра v njem.“

Že trideset let jo je njen mož zdaj pa zdaj presenetil z nenadejanimi vpogledi v svoje misli; in prav zato ga je še danes ljubila z vročo ljubeznijo mladega dekleta.

Če „Romana“ redno ne prejmete najkasneje v soboto, ga takoj reklamirajte!

„Odkod to tako dobro veš?“ je zamrmrala.

„Saj je vendar moj sin,“ je odgovoril William Lodge in se zagledal skozi okno — znamenje, da je zanj pogovor končan.

Pri večerji je bila absolutna tišina. Gospa Lodgeva bi se bila od togote in obupa najrajši na glas razjokala, Jack se je ukvarjal s svojimi mislimi, njegov oče pa se je zaval v svoj običajni mir. Gospa Lodgeva je gledala zdaj tega, zdaj onega. Imela ju je za dva docela različna tipa, nocoj pa je bila spoznala, da imata oba isto gladijatorsko brado in enako raslo vitko in prožno telo. Samo da je bil Jack mlajši — to je bila vsa razlika. Začutila je, da je prišla danes v razumevanju svojega moža znaten kos naprej; toda istočasno ko je ljubila njegovo pokojnost in mir, je mrzila njegovo molčečnost.

Vendar se nikakor ni priznala za poraženo; svoje moči je samo hranila za trenutek, ko bo spet na samem z Jackom.

Tretje poglavje

TIGER

Drugo jutro je stopil Jack Lodge s svojim strežajem Henryjem Sanfordom v avto. Šofer je spretno zaval v veletok prometa in voz se je kmalu izgubil v morju ljudskega vrvenja.

Jack Lodge se je odpravljaj na važno pot. Cecil Darling, ki ga je bil včeraj obiskal, je bil njegov stari drug na potovanjih po afriških in brazilskih pragozdih. Ravno zdaj se je bil spet namenil v Afriko in je prišel vprašat Jacka, ali bi se mu hotel pridružiti. Jack je bil v silno neprijetnem položaju: najrajši bi bil pospravil svoje reči in se takoj odpeljal. Toda pomislil je na mater, kaj poreče ona? Dolgo se je boril s to mislijo, a Cecilove besede so bile le prezapeljive. Njegov sklep je bil storjen: pojde. Zdaj se je peljal k puškarju, da si nabavi dvocevno petstosedeminsedemdesetkalibrsko puško; svojega strežaja je vzel s seboj, ker bi on prav tako potreboval težko lovsko puško, če se res odpravita v Afriko. Sanford je bil eden onih idealnih služabnikov, ki so si razrednih razlik tako globoko v svesti, da umejo služiti gospodarju, ne da bi izgubili svoj značaj in osebnost. Neko lastnost pa je Jack Lodge na svojem strežaju še bolj cenil od njegovega brezhibnega vedenja: njegovo neustrašnost.

Voz je pustil za seboj široke ceste stanovanjskega dela mesta, križal nekaj trgovskih ulic in potem zdrevil pod nadcestno železnico. Tod se je začel slum,* ki se je raztezal tik ob spodobnih boljših delih mesta. Dolgo sta se vozila pod oglušujočim truščem nadcestne železnice, ki je zdajci zavila na desno. Ona pa sta se še nekaj časa peljala naravnost, zavila okoli vogala in pustila železniški ropot za seboj.

Namestu njega ju je zdaj sprejel cestni hrup v treh glasovnih stopnjah. Nizki godrnjavi glas mož, ki so govorili ali vpili drug na drugega, vmes pa cela lestvica cvilečih, piskajočih in tulečih glasov avtomobilskih trobil. Potlej ženski glasovi, pomešani s hreščečo muziko orgel in vzkliki pouličnih prodajalcev, še višji glasovi otrok, ki so neprestano švigali čez cesto pod avtomobile in se podili po pločnikih, in naposled prodirljivo cviljenje dvigal na stavbnem odru, ki je vse preglasovalo.

Tu si dobil vtis neizmernih ljudskih množic; nehote si pomislil, da je v slumu več mesa in krvi kakor malte in kamenja. Vse povsod je vrvelo življenje in preplavljalo ceste nalik morski plimi, ki se dvigne čez obrežje. Zdaj pa zdaj je ljudski veletok zadela prehode cest, da so nestrpni vozniki preklinjali, potlej pa se je živi val spet razdelil in zagnal množice ljudi na cestne vogale. Prihodnji trenutek se ti je zazdelo, kakor da je vse življenje izumrlo in razen nekaterih obrazov pred vhodi v trgovine nisi videl žive duše. Takoj nato pa je živi val spet planil iz stranskih ulic in kleti in preplaval cesto.

Skozi to vrvenje ljudskih množic v tanglu — tako se je imenoval ta najmrkejši del sluma — se je počasi pomikal Jackov avto. Ko je privozil na nekoliko manj obljudeno cesto, se je šofer oddahnil. Pospešil je hitrost in zaval okoli tovrnega avta, ki je vozil pred njim, da bi čim prej dosegel prometno cesto.

Isto misel je očitno imel tudi nervozni avtomobilski izvošček, ki je takrat pribrzel okoli tovrnega avta in z vso naglico zaval mimo Jackovega voza. Bil je nevaren trenutek,

* *slum* (izgovori *slam*) je v angleški ljudski govorici izraz za umazano zakotno ulico. Množinska oblika *slums* pomeni razvpite okraje angleških in ameriških velemest, bivališče najsiromašnejših in zbirališče vseh zavrženih in izobčenih.

a taksi bi bil ravno še srečno prišel na drugo stran ceste, da ni zavozil v veliko lužo. Zato ga je v trenutku, ko je hotel okreniti, vrglo v stran in pri tem je z zadnjim kolesom prevrnil voziček nekega branjevca, branjevec sam pa je telebnil na tla.

Izvoščka ni mikalo zavreti in se pobrigati za nesrečo, ki jo je napravil. Naglo je okrenil voz in se boječe ozrl na vse strani, da bi odkril vrzel, skozi katero bi jo mogel čim prej odkuriti.

Toda branjevec je bil med tem že spet na nogah. Postavil se je na sredo ceste in začel kričati v gladki italijanščini, kar so mu pljučala dala; krilil je z obema rokama in iz neznatne rane na glavi mu je curljal na obraz droben pramen krvi. Sekundo preje je bil še najljubeznivejši in najprijaznejši Italijan v vsem slumu, zdaj pa je bil strašen. Njegov glas je udaril izvoščku na uho, ki je strahoma silil z vozom zdaj naprej zdaj nazaj, da bi se rešil iz tega razvpitega mestnega dela. Toda glas je prodril tudi v hiše in vsa okna so bila na mah črna od glav; glas je prodril v zajtrkovalnice, skladišča in kleti, in v desetih sekundah je bila cesta natrpana z ljudmi.

Vsuli so se proti izvoščku in ga oklenili z vseh strani — možje, žene in otroci. In žene so bile med vsemi najstrašnejše. Vse so bile videti debele in mišičaste, vse so imele temno polt in majhne črne oči, in vse so pri kričanju kazale zobe.

Prerinile so se naprej in njih število je čedalje bolj naraščalo. Tudi branjevec si je bil srečno utrl pot v sredo človeškega klobčiča. Skušal je prekričati ves hrup, z eno roko je kazal na svoj okrvavljeni obraz, z drugo na prevrnjeni voziček. Vsakdo je moral misliti, da je gmotno upropaščen in da bo vsak trenutek na ranah izdihnil. Trušč je bil že prej dovolj glasen, čeprav so bili ljudje po večini prihiteli iz radovednosti. Pogled na okrvavljeni obraz pa je množici vzel vso razsodnost.

V trenutku so se dvignile vse roke in vsaka je zavihtila orožje — ta kamen, druga dogo soda in tudi nož se je tu pa tam zalesketal v jasnem solncu. Videč da mu ni rešitve je izvošček stopil iz voza in poskusil ljudem pojasniti, kako se je nesreča zgodila. Prav tako bi bil mogel prevpiti rjovenje morja; razkačena množica je čedalje bolj pritiskala in ga je že

čisto stisnila ob voz. Čedalje bliže je prihajal okrvavljeni obraz Italijana, ki si je utiral pol skozi gnečo. Kadar trčita skupaj, pade udarec in na to znamenje bi množica šoferja brez dvoma na mestu potolkla.

Jack Lodge si je slekel plašč.

„Storite kakor vam drago,“ se je obrnil na svojega slugo. „Lahko greste z menoj ali pa ostanete tu, da pripazite na najine stvari. Jaz moram tja, da nesrečnežu pomagam. Saj ga bodo res še ubili.“

S Sanfordovega rožnatega obraza je izginila vsa kri.

„V redu, gospod. Z vami pojdem. Toda, za Boga — oprostite, gospod — nikar se ne vmešavajte, če ni neobhodno potrebno. Kadar pride do boja, sežejo ti ljudje po nožu.“

„Mislim, da imate prav,“ je zamrmral Jack. „Slabo kaže, ne? Počakajva, dokler ne izigrajo poslednje kvarte.“

Tlesnil je s prsti in si pretegnil ramena, kakor bi hotel preizkusiti, ali so mišice še pri moči. Med tem je bil branjevec uvidel, da ne more skozi gnečo, in si je sklenil s plamenečim nagovorom olajšati srce. Pri vsakem premoru je vstal iz množice prodirljiv krik, krtek in presekan kakor bevska psa. Množice so zavalovile naprej in nazaj, zanesljivo znamenje, da preidejo zdaj zdaj v napad. Izvošček se je krivil od strahu; stisnil se je v voz in jel klicati policijo.

Tedajci je nekdo iz gneče zalučal kamen proti šoferjevi glavi, a je ni zadel; kamen je samo razbil steklo vetrobrana. To je bilo znamenje za obči napad; množica se je umaknila in potem še bolj pritisnila. Šofer je skušal počeniti in si je z obema rokama zakril glavo.

Jack Lodge je vstal. „Zdaj pa le brž, Sanford!“

Strežaj ga je prijel za rokav. „Še trenutek, gospod. Poglejte!“

Na nerazumljiv način se je bila skozi gnečo prerinila mlada deklica in zdaj je stala na stopici avtomobila, tam zraven šoferja, obrnjena proti množici. Kakor bel val se je zalesketalo, ko so se vsi ti obrazi obrnili gori k njej.

Četrto poglavje

REŠITELJICA

Obleka ji je bila pri prerivanju prišla v nered, beli predpasnik ji je potegnili čisto na

stran, lasje so se ji razpleli in vsuli po plečih. Zakrilili so na obe strani, ko se je ozrla po množici, solnce se je uprlo vanje in Jack je zagledal ogenj velikih črnih oči. Prav takrat ko je skočila na stopico, se je množica zagnala nanjo, neizmeren val dvignjenih rok.

„Nazaj!“ je zavpila in njen jasni zvoneči glas je prekričal hrušč pod njo. Eni izmed teh dvignjenih rok je iztrgala orožje, bil je nedolžen kos lesa, toda ona ga je zavihnila kakor meč in najbližji okoli nje so preplašeni odstopili. Toda po tem umiku bodo pritisnili z dvojno silo.

„Shapiro!“ je kriknila, „proč z nožem, drugače boš imel opravka s polipi!“

Vse glave so se obrnile. Seveda niso nikjer videli stražnika; toda vsakdo je mislil, da bi utegnil prihajati z druge strani. Deklica je udarila nesrečnega Shapira s krepelcem po zapestju, da je tuleč spustil orožje na tla. Glasen smeh je vstal iz množice, a ne za dolgo; spet je vse zavalovilo proti avtomobilu.

Iz hrumenja so vstali posamezni klici onih, ki so ščuvali: „Primi ga, psa! Razbij mu črepino! Pusti mene naprej!“

Deklica na stopici je imela za vsakega teh govornikov besedo; in imela je glas, ki si je znal pridobiti poslušala. Njeno krepelce je bilo seveda zelo nedolžno orožje; toda sukala ga je tako grozeče pred šoferjevo glavo, da se nihče ni upal blizu.

„Krijemov, če misliš zalučati ta kamen, zadeneš mene, razumel?“ Ena roka se je pokesila.

„Kdo hudiča pa je ta ženska?“ je nekdo zabevskal. „Tak sunite jo že vendar na tla!“

„Psi! Sodrgal!“ je zakričala nanje. „Pokazem vam, kdo sem. Roke proč, ali pa vam razbijem butice! Billy!“

Globok bas iz najzadnjih vrst ji je odgovoril.

„Pridi sem in pomagaj mi proti tem ušivcem! Bob, Slipy, ali mislite mirno gledati, da ti razbojniki siromaka umore?“

Tu pa tam je v gneči nastala tišina in v množici je završalo, ko so si šepnili, kdo je to dekle. Več zastavnih korenjakov se je prerinilo k njej. Noži so izginili; ne kamena ne krepelca ni bilo več videti; čulo se je le še srdito renčanje.

„Nalašč je Antona povozil!“

Najstrašnejši trenutek mojega življenja*

2

Mati

Kakor ptičke brezskrbne v sinjih višavah je življenje otrokovo. Kako tudi ne! Saj ga neguje skrbna roka in čuva ljubeče oko zlate mamice.

Zastrt mu je še pogled v bodočnost, v trpljenje in prevare. Vse življenje spremlja slehernega človeka najdražji spomin na otroška leta; kako lepo je bilo, ko še ni poznal borbe za obstoj! Vsakomur se ob teh spominih umiri še tako razburkano srce — vsakomur, samo meni ne.

Že v zgodnji mladosti me je nemila usoda strgala iz objema dobre matere, vrgla me izpod domačega krova med tuje ljudi, pod tujo streho. Tam daleč sem preživela prva leta svojega življenja, kot sirota zapuščena brez sladke besede svoje matere. A materina ljubezen je otroku vse, vse, ona ozdravi še tako razdvojeno in bolno srce.

Nikdar nisem okusila te sladkosti, in kadar sem čula klic „mamica“, to besedo polno milobe, me je vselej iznova zbudilo v srce. Zakaj ne morem jaz klicati „mamica“? ... To je bilo eno samo veliko vprašanje, ki mu nisem našla odgovora. Kako strašno čuti to bol otrok v prvih letih zavedanja, ve le srce, ki je to izkusilo!

Ko danes pregledujem svoj dnevnik, vidim, da so najstrašnejši dnevi mojega življenja spomini na delinska leta.

Marica.

3

Oče

Tole se je zgodilo ob pšenični setvi jeseni. Moj oče je dobil oratarja, da je oral za pšenico, proti pol dnevu so zorali in pšenico posejali. Potem so šli takoj koruznico nalagati in so jo vozili čez Breganico. Tam pa je struga grda in precej globoka, a voz je bil močno naložen. Voznik je zavozil v vodo, takrat pa se je voz nagnil in se hotel prevrtniti. Moj oče ga je hotel obdržati in se je obesil na zgornjo stran voza, voznik pa je pognal vole; ko je prišel zadnji del voza v vodo, se je voz prevrgel v vodo in na očeta. Zraven pa ni bilo razen matere in voznika nikogar, da bi pomagal očeta rešiti; koruznica je vodo sprla in oče je utonil. Takrat smo se vsi prestrašili; voznik je še vole komaj rešil, da jih ni jarem zadušil. To je bil najstrašnejši trenutek za vso našo hišo, najbolj pa zame, ki sem ostal brez očeta.

Potem smo imeli sitnosti, ko so orožniki zasliševali mater in voznika, češ da nista hotela očeta rešiti; a kako naj ga rešita samo dva, zraven tega sta bila oba hudo prestrašena. Potem so šli orožniki na kraj nesreče, da so se prepričali o resnici.

To se je zgodilo, ko mi je bilo komaj deset let.

B. J. iz B.

* Pod tem zaglavjem priobčeni spisi tekmulec za nagrade, ki jih je razpisal teden „Roman“ v natečaju „Najstrašnejši trenutek mojega življenja“. Podrobnosti gl. v 6. številu „Romana“ dne 8. febr. 1930.

J. P. Baljé:

Zastonjkar

Gost je sedel k mizi pri oknu in se zatopil v jedilnik, ki mu ga je prinesel natakar.

„Hm,“ je zahrkal, „ali je pečenka kaj prida?“

„Izborna, gospod,“ se je natakar podvihal z odgovorom.

„Dobro, prinesite mi večerjo!“

Natakar se je priklonil in odhitel in malo minut nato se je gost že mastil z lososovo majonezo.

Njegov tek je bil občudovanja vreden. Vsake jedi si je vzel zvrhan krožnik, zraven pa si je privoščil najboljšega vina. Kot pravi finokusec je jedel mirno in s premislekom.

Ko je použil tudi torto in kompot, si je zapalil smotko in je zamišljen opazoval višnjeve oblačke dima.

Zdajci se je zdrznil. Nekdo ga je bil potrepljal po rami. Zagledal je poslovodjo restavracije, bled je bil in nervozen, in zraven njega mož, ki ga je bil potrepljal, smehljač se in z rokami v hlačnih žepih.

Zmeden je hotel gost vstati, smotka mu je pala iz ust in mrliška bledica mu je pokrila obraz.

Smehljač moža pred njim se je razširil.

„Kakor vidite, je zmota izključena,“ se je obrnil na nervoznega poslovodjo. „Opazoval sem možaka že delj časa. Znan slepar: njegova specialiteta je, da si v najboljših restavracijah naroči najboljših jedi in pijač in potem nič ne plača.“

Obrnil se je h gostu in njegov obraz je postal trd.

„Danes sem vas dobil, dragec! Plačajte račun in z menoj!“

Slepar se je vdal v usodo in skomignil z rameni. Porogljivo se je zasmel in počasi potegnil iz žepa novce.

„Ravno sem premišljal, kako naj z njim poravnam svoj zapitek,“ je rekel sarkastično. „To je namreč vse, kar premorem.“

Osupel se je poslovodja obrnil k uradniku, ki je samo skomignil z rameni.

„Dokaz več,“ je rekel uradno. „Povabljeni boste kot svedok.“

Kratko je pozdravil in vzel aretiranca s seboj.

Zobni zdravnik dere pacientu zob. Zgrabi zob s kleščami in reče: „Tako so zobe drli pred sto leti, tako dere moj konkurent v sosednji ulici in takole derem jaz.“ In zob je zunaj.

„Najlepša hvala, dragi Miško, za posojenih sto dinarjev — a kaj naj mi bo brošurica, ki si mi jo zraven poslal?“ — „Čitaj, prijatelj, čitaj: v njej je kratko navodilo, kako si okrepiš spomin.“

„Vidiš, ljubi mož, umreti moram, a ti si izbereš novo, mlado ženico in ob letu boš že čisto pozabil, da si kedaj imel mene!“ „Najprej umri — potlej bomo pa naprej govorili!“

„Ježeš, kaj pa počenjate?“ „Obesil se bom!“ „Potem pa si denite urv okoli vratu in ne okoli trebuha!“ „Sem že poskusil, pa me je hotelo zadušiti!“

„Rekli ste mi, gospod doktor, naj vam pokažem jezik, a ga niste niti pogledali!“ „Ni potrebno, gospodična, hotel sem samo v miru napisati recept!“

„Vaša milost, spoštovana gospa mati vaše milostive gospe soproge je prišla!“ Baron: „Čudno, Jean, zakaj pa ne rečeš na kratko: tašča?“ „Nisem hotel vaše milosti preveč prestrašiti!“

„Kakšen rek si želite na nagrobni spomenik svoje žene? Počivaj v miru ali Do svidenja?“ „Človek božji, Do svidenja?! — ali ste pri pravi pameti?“

„Obtoženec se je delal pijanega do nezvesti. Opetovano pa mi je rekel osel, dokaz, da je bil popolnoma pri zavesti.“

Dva žida srečata na cesti lepotico. Ko gresta mimo nje, prvi z gnusom izpljune. „Zakaj pljuvaš, ali mar ni lepa?“ ga vpraša drugi. „Nisem pljunil zaradi nje, ampak nad svojo ženo, ki jo imam doma.“

Mirno šta šla moža vstric po cesti. Ko sta imela nekaj ulic za seboj, je aretiranec obstal in se obrnil k spremljevalcu.

„Tole ti povem,“ mu je rekel zlovoljen, „če hočeš, da ostaneva prijatelja, mi ne pridi več tako zgodaj. Poln kozarec vina sem moral pustiti!“

„Tebi je lahko govoriti,“ ga je zavrnil „detektiv“, „meni pa kruli želodec, da ga lahko slišiš. Če ti ni pogodu, izvoli v prihodnje prevzeti mojo vlogo!“

PISANE ZGODBICE

V drami „Kamen med kameni“ Hermana Sudermanna je Josef Kainz igral Bieglerja, ki se ga njegovi tovariši kot nekdanjega kaznjence izogibajo. Pri tem je imel ponuditi svojim tovarišem Paulsnu, Baumgartnerju in Thimigu smotke, ki jih morajo le-ti odkloniti. To so navadne rekvizitne smotke. Nekega dne pa je prinesel Kainz štiri pristne havanske smotke in si eno izmed njih zapalil pred prestavo. „Veste, kaj napravim z ostalimi tremi? Ponudim vam jih drevi na prizorišču.“ „Nesramnost!“ so zagodrnjali vsi trije. „Baš zato!“ se je zasmejal Kainz.

Zvečer pri predstavi, Kainz ponudi smotke, pristne havanske. Po besedilu drame Paulsen in Baumgartner odklonita. Vrsta pride na Thimiga. Preden se Kainz zave, jih je Thimig že pograbil vse tri in ganjeno rekel: „Na, veš, danes jih še vzamem! Ali da mi ne prideš več s takim neprida zeliščem!“

Vojvoda Lauragais je bil ves nesrečen, da se je moral trikrat na dan dati preiskati zdravniku. Njegov hišni zdravnik je bil namreč nevednež, ki je duhovitega vojvodo moril z najdolgočasnejšimi stvarmi. Ves obupan se je vojvoda obrnil leta 1721 na pariško medicinsko fakulteto z vprašanjem, ali je moči umreti za dolgočasjem. Fakulteta mu je odgovorila, da je mogoče. Nakar je vojvoda takoj tožil svojega zdravnika pri pariškem kriminalnem sodišču, češ, da pred njim ni varen... življenja.

V Dresdnu v Nemčiji je nedavno tega prišel v trgovino s tobakom neki gospod. „Rad bi smotko za petnajst fenigov.“ Prodajalec mu prinese več škatel. „Ne, tista, ki sem jo zadnjič kupil, je bila daljša.“ Prodajalec mu prinese drugih škatel. „Nu, te bi bile dovolj dolge, toda ona je bila debelejša.“ In spet mu nanosi prodajalec novih škatel. „Tako, dolžina in debelina bi bili pravi, ali zadnjič je bila mnogo bolj črna.“ „Aha, vi bi radi našo domačo znamko?“ (V Nemčiji tobak ni pod monopolom.) Prodajalec stopi na lestev in prinese iz najvišjega predala škatlo. „Da, taka je bila! To vam povem, če mi še kdaj obesite tako zanič sorto, začnem drugod kupovati tobak.“ S temi besedami je mirno odšel iz prodajalne.

Po bitki pri Wagramu je Napoleon nekega večera kvartal z generalom Rappom. Le-ta je imel pred seboj cel kup napoleonov (zlatnikov z Napoleonomovo podobo). „Kajne.“ je rekel cesar. „Avstrijci imate te male napoleone zelo radi!“ „Da, Veličanstvo,“ je odvrnil general, „mnogo rajši kakor velikega.“

Ko je bil Tristan Bernard še mlad, je marljivo pošiljal svoje rokopise uredništvu lista „Figaro“, toda le redki prispevki so bili objavljeni. Nekega dne se je kar sam odpravil v uredništvo, da preda gospodu Bertrandu, uredniku „Listka“, svoje najnovejše delo. Sprejel ga je redakcijski sluga.

„Ali bi lahko govoril z gospodom Bertrandom?“ „Nemogoče, pred pol ure je odšel na izprehod.“ — „Potem vas pa prosim, da vržete kot zastopnik gospoda Bertranda tale rokopis v koš.“ je svečano rekel Tristan Bernard in naglo odšel.

Vojvodi Choiseulu je nekoč rekel znamenit pariški zdravnik: „Bolezni so nekaka pravda med bolnikom in njegovo boleznijo. Pokličejo zdravnika. Ta pride z zavezanimi očmi in paličico v roki, da odloči prepir. Če pogodi bolezen, bolnik ozdravi, če zadene njega, pa umre.“

Lord Asburn je bil v angleški družbi znan prav tako po svojem velikem bogastvu kakor po skoposti. Nekega dne je bil na ljudski zabavi. Seveda je takoj pristopila k njemu dama, ki je prodajala v dobrodelne namene. „Cigaretne dozo?“ ga je vprašala. Lord se je nasmehnil in odklonil: „Hvala, ne kadim.“ — „Morda nalično pero?“ — „Hvala, ne pišem. Za to imam tajnika.“ — „A morda škatlico bonbonov?“ — „Zelo ljubezno od vas, toda sladkarji ne prenesem.“ Tedaj je vzela dama iz košarice zavitek najfinejšega toaletnega mila in smeje se dejala: „Umivate se pa gospod čisto gotovo!“

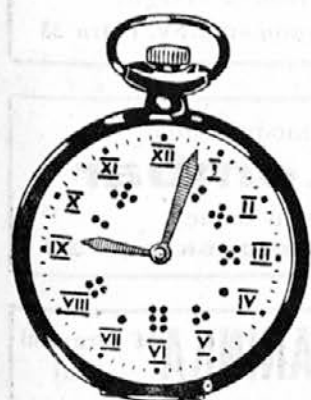
Willy Fritsch in Lilian Harvey
v Ufini filmski opereti
»VALČEK LJUBEZNI«

DRÖBİZ

Koledar na uri

Zelo lahka stvar in zelo preprosta. Prvi pogoj je, da imaš uro, brez nje ni seveda nič. A kdo danes nima ure? Drugo je še enostavnejše: malo tuša ali črnila ter naposled nekoliko znanja v računstvu.

Ura s koledarjem ima takole podobo kakor jo vidiš na naši sliki. Na številčnici ni nič drugega novega kakor samo nekaj

Tako moraš s pikami opremiti svojo žepno uro za leto 1930!

pik pri vsaki številki, po nekod pa niti tega ni. Kako bom zdaj brž in pravilno dognal, kateri dan v tednu bo na primer letos god moje ljube stare tetke?

Stvar je tale in zdaj dobro pazi! Ure od I do XII mi pomenijo mesece od januarja (I) do decembra (XII). Število pik, ki so pri vsaki številki, vselej prištejem k datumu. Če dobim potem število, ki je deljivo s sedem brez ostanka (7, 14, 21, 28, 35), je tisti dan nedelja.

Prepričajmo se takoj z dnevom, ki ga najlaže kontroliramo, to je z jutrišnjo nedeljo. Danes imamo 5. aprila, torej bo jutri šestega. April je četrty mesec, na uri je pri IV ena pika, 6 in 1 je 7, sedem je deljivo s 7 brez ostanka, torej je sedmega aprila nedelja. Drugi primer. Vzemimo ena in dvajseti september. September je deveti mesec, pri devet ni na številčnici naše ure nič pik, torej ni treba ničesar prišteti. 21 je deljivo s 7 brez ostanka, torej je 21. IX. nedelja. Kako pa je s 26. julijem? Julij je sedmi mesec, sedem ima na naši uri eno piko, 26 in 1 je 27. Sedem in dvajset pa ni deljivo s sedem brez ostanka, torej takrat ni nedelja. Nedelja bi pa bila, če bi dobili število 28, ki je deljivo s 7. 27 je za eno manj kakor 28, torej je ta dan en dan manj kakor nedelja, tedaj sobota. Lahko pa rečemo tudi tako: 27 ni deljivo s 7, naslednje manjše število, ki je deljivo, je 21, a 21 smo dobili, če smo k 20 prišteli 1, ki stoji zraven VII, torej je 20. nedelja. In potem štejemo naprej: 21. je ponedeljek, 22. torek... in 26. sobota. Božič, 25. decembra, kaže po moji uri takole: 25 in 0 je 25. 25 : 7 je 3 in ostane 4. 3 krat 7 je 21, 21. je nedelja, 22. ponedeljek itd., 25 je torej četrtek. Če ne verjameš, poglej na koledar!

Z druge strani pa lahko z naše ure razberemo tudi za določene dneve v tednu datum. Denimo, da imam vsak prvi četrtek v mesecu sejo. Pri I sta dve piki, 2 in koliko je 7? 2 in 5 je 7, torej je petega prva nedelja v januarju, po tem takem je prvi četrtek v tem mesecu 2. januarja. Pri juniju (VI) stoji šest pik,

6 in 1 je 7, to je 1. junija je nedelja in 5. junija je prvi četrtek v juniju.

Če imam na primer vsak petek v mesecu kegljaški večer, izračunam tako, da poiščem vselej zadnjo nedeljo. V ta namen vzamem število, ki dá, če mu prištejem število pik, s 7 deljivo število 28 ali 35. Torej za januar, (ki ima dve piki) 26 (od 28 sem odštel 2; lahko bi tudi od 35, a potem bi dobil 33, tri in trideset dni pa, kakor znano, nima noben mesec), za februar, ki ima pet pik, 23 (če odštejemo pet od 35, dobimo 30, kar bi bilo za druge mesece sicer mogoče, le za februar ne, ki ima samo 28 dni), za marec, ki ima pet pik, odštejemo od 35 pet in dobimo 30, za april odštejemo eno in dobimo 27 itd. Vse te ležee tiskane številke, torej 26. januar, 23. februar, 30. marec in 27. april pomenijo nedelje in če jim prištejemo še pet, dobimo zadnje petke v mesecu: 31. januar, 28. februar, pri marcu bi dobili 35, zato moramo vzeti teden manj, to je 28., enako pri aprilu: 27 in 5 je 32 manj 7 je 25.

Tako lahko marsikaj doženeš na svoji uri. Kako smo dobili, koliko pik je treba za vsako leto pridejati vsaki številki na uri? Nič težkega, vendar vam rajši ne izdamo, da si boste tudi vi, bistri računarji in amni misleci, nekoliko glavo ukvarjali. Tistim pa, ki bi jim računanje prizadejalo le preveč preglavje, zaupamo, kako si morajo opremiti številčnice na svojih urah za leta 1931, 1932 in 1933. Število pik za posamezne številke od I do XII, ki predstavljajo mesece v letu, je za leto 1931 po vrsti tole: 3, 6, 6, 2, 4, 0, 2, 5, 1, 3, 6, 1.

Za leto 1932, ki je prestopno leto, moraš številke takole opremiti s pikami: 4, 0, 1, 4, 6, 2, 4, 0, 3, 5, 1, 3.

In leto 1933 kaže tole sliko: 6, 2, 2, 5, 0, 3, 5, 1, 4, 6, 2, 4.

Najbolje je, da pike naneseš na notranji strani steklenega pokrova s tušem in drobnim čopičem. Ob letu, ko jih moraš spet izpremeniti in zamenjati z novimi, se dajo lažje zbrisati kakor s številčnice.

Tako, zdaj se pa le hitro začni ponašati s svojimi čudežnimi računskimi umetnostmi!

Najstarejša gorska železnica na svetu je semerinška (Dunaj-Gradec odn. Dunaj-Meran). Zgradil jo je v letih 1848—1854. Ghega, ki je obenem zgradil tudi prvi veliki železniški predor (semerinški predor).

Na pokopališču v Highgatu pri Londonu je spomenik v obliki klavirja.

Kmet Al Hunter v Omahi (Združene države) ima kozo, ki ima eno leseno nogo.

Articju Gottesmannu so dovolili vpis na univerzo v Oglethorpu (Združene države), ko mu je bilo šele deset let.

Flamska ljudska govornica imenuje avto:

Snelpaardelooszonderspoorwegpetrolrijtuig.

Niso oči Kitajcev pošev, ampak njihove obrvi.

KAZ OBETA KINO

Elitni Kino Matica

Tel. 21-24

ZVOČNI KINO V LJUBLJANI

Grandiozni zvočni velefilm v nemškem jeziku **ATLANTIK**. Vizija največje, nepozabne katastrofe na morju — propast Titanica. V gl. vlogah *Fritz Kortner* in *Franc Lederer* (zaradi ogromnega zanimanja in poseta podaljšamo za 2. teden). — **SEN MLADOSTI**. (Moderni Faust.) V glavni vlogi *Ricardo Cortez*. Sodeluje slovita newyorška *Metropolitan-opera*. — Monumentalni zvočni velefilm **NOETOVA BARKA**. Potop sveta in vsega človeštva. Režija *M. Kertesz*. V gl. vlogah *George O'Brien*, *Dolores Costello*.

Kino Ideal

ZAKONSKE ZMESNJAVE (Kameradschaftsehe). Film originalne in izredno privlačne vsebine. *Marion Nixon*, *Norman Kerry*. — **KRALJICA MODE**. Najnovejši film mode in ljubezni. *Harry Liedtke*, *Maria Corda*. — **ANGEL ALJASKE**. Film senzacij in ljubezni na daljnem severu. *Nancy Carroll*, *Lawrence Gray*.

Kino Ljubljanski Dvor

Tel. 27-30

GRESNA NOČ. V glavni vlogi *Norma Shearerjeva*. — **SENCE ULICE**. Film iz vsakdanjega življenja zavrnjenih in trpečih. *Lissi Arna*, *Siegfried Arno*. — **CARMEN**. Sijajna veseloigra. V glavni vlogi *Charlie Chaplin*. — **BEDNI**. Po slovitem francoskem romanu „Les Misérables“.

Budilke

po Din 60 — s tri-
letnim jamstvom
IVAN PAKIŽ, LJUBLJANA
Pred Škofijo 15.

Gospodinje!

zahtevajte povsod izrecno našo

Kolinsko cikorijo!

Izdaja za konsorcij „Romana“ K. Bratuša; urejuje in odgovarja *Vladimir Gorazd*; tiskajo *J. Blasnik* nasl. Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani; za tiskarno odgovarja *Janez Vehar*; vsi v Ljubljani.

Pokopališka vrtnarija

Pavel Šimenc - Ljubljana, Sv. Križ
Cvetličarna Sv. Petra cesta šte. 33

Osk buje družinske grobnice, grobove skozi celo leto. Saditev tudi po načrtih. Velika zaloge okroglih lavorjev, palm itd. Za okrasitev dvoran pri različnih prireditvah se še posebno priporočam p. n. društvom.

V cvetličarni imam vedno v zalogi sveže cvetje, vence od priprave do naj-finejše vezave, košarice in aranžmaje. Pošiljam tudi vsako množino na deželo.

Vrtnarija Sv. Križ. Cvetličarna Sv. Petra 33

Postrežba točna in solidna!

Priporočamo modni salon

Alojzij Lombard

za gospode in dame
Ljubljana, VII., Celovška c. 53

„PLANINKA“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborni pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščaji in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

ter stane zavojček 20 Din

13 Pariške skrivnosti

Sentimentalno - senzacijski roman

znamenitega francoskega pisatelja

EVGENA SUEJA

opisuje življenje vlemesta z vso bedo in sijajem. Knjiga ima **300 strani** in velja samo **Din 15.**

Samo pismena naročila sprejema
UPRAVA „ROMANA“, LJUBLJANA, BREG 10